

Ανατολική Μεσόγειος και Μέση Ανατολή:

Η πολιτική των ΗΠΑ προς την περιοχή

Διδάσκουσα επίκ. Καθηγήτρια, Εκάβη Αθανασοπούλου <ekaviath@yahoo.gr>

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

Τομέας Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών

Περιεχόμενο του μαθήματος

Από το τέλος του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου μέχρι και σήμερα η Μέση Ανατολή έχει αποτελέσει περιοχή ζωτικής σημασίας για τις Ηνωμένες Πολιτείες. Ως αποτέλεσμα οι ΗΠΑ έχουν εμπλακεί ενεργώς στην περιοχή - περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη εξωτερική δύναμη - με πρωταρχικό στόχο τη διατήρηση/διάμορφωση ενός ευνοϊκού για τα αμερικανικά συμφέροντα *status quo*.

Κεντρικό αντικείμενο του μαθήματος είναι να αναλυθεί με κριτικό πνεύμα η δυναμική αλληλεπίδραση μεταξύ του υπο-συστήματος της Μέσης Ανατολής και των ΗΠΑ από το 1947 έως σήμερα μέσα από τη σύνδεση της ιστορικής ανάλυσης με τη σύγχρονη διεθνή πολιτική. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ανάλυση των τάσεων και χαρακτηριστικών της πολιτικής και στρατηγικής των ΗΠΑ σε μακρο-επίπεδο ώστε να καταδειχθεί η συνέχεια η οποία την χαρακτηρίζει, ενώ συγχρόνως καταγράφονται οι σημαντικές αλλαγές.

Οι διαλέξεις είναι οργανωμένες γύρω από τρεις ενότητες. Η πρώτη ενότητα προσφέρει μια συνολική παρουσίαση/κριτική ανάλυση της πολιτικής/στρατηγικής των ΗΠΑ. Η δεύτερη εξετάζει λεπτομερώς ειδικά θέματα που αφορούν την πολιτική των ΗΠΑ στην περιοχή. Η τρίτη ενότητα εστιάζεται στην εσωτερική συζήτηση στις ΗΠΑ της πολιτικής στην Μέση Ανατολή μετά το τέλος του Ψυχρού Πολέμου, μέσα από κριτική ανάλυση/συζήτηση βιβλιογραφικών κειμένων.

Στόχοι του μαθήματος

Το μάθημα αποσκοπεί:

- Να γίνει κατανοητή η δυναμική στο περιφερειακό υποσύστημα της Μέσης Ανατολής/Ανατολικής Μεσογείου η οποία δημιουργεί αντιστάσεις στην άσκηση ηγεμονίας από τις ΗΠΑ.
- Να γίνουν κατανοητές και να αξιολογηθούν ιεραρχικώς οι διαφορετικές εξωτερικές και εσωτερικές παράμετροι καθορισμού της διεθνούς πολιτικής των ΗΠΑ.
- Να γίνει κατανοητό πώς εντάσσεται η πολιτική των ΗΠΑ προς την περιοχή στο ευρύτερο πλαίσιο της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής και ασφάλειας.
- Να προαχθεί η κριτική σκέψη του φοιτητή/της φοιτήτριας.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/η φοιτήτρια θα έχει:

- Επαυξήσει τη γνώση και κατανόηση του αναφορικά με την πολιτική των ΗΠΑ στη Ανατολική Μεσόγειο και τη Μέση Ανατολή.
- Αποκτήσει πιο ολοκληρωμένη αντίληψη για το πλήθος των παραγόντων (και της αλληλεπίδρασής τους) που συντελούν στη διαμόρφωση της διεθνούς πολιτικής.
- Καλλιεργήσει την κριτική του σκέψη σε σχέση με τη μελέτη της εξωτερικής πολιτικής των ΗΠΑ και της διεθνούς πολιτικής γενικότερα.
- Αναπτύξει σε υψηλότερο επίπεδο την ικανότητα να διαλογίζεται και να συζητά πάνω σε θέματα διεθνούς πολιτικής με όρους διεθνών σχέσεων.

Κριτήρια αξιολόγησης των φοιτητών

Οι φοιτητές καλούνται να καταθέσουν, σε ημερομηνία που θα καθοριστεί από τη διδάσκουσα, γραπτή εργασία 3.500 -4,000 λέξεων συμπεριλαμβανομένων των υποσημειώσεων και της βιβλιογραφίας. Η εργασία συγκεντρώνει το 40% της συνολικής, τελικής βαθμολογίας του φοιτητού. Μετά την ολοκλήρωση των μαθημάτων οι φοιτητές καλούνται να συμμετέχουν σε γραπτή εξέταση η οποία συγκεντρώνει το 60% της συνολικής, τελικής βαθμολογίας.